РІК III. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ 10 ЛИСТОПАДА 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 46.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.: „ПРАВДА“ Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чверть-річно 2 зол. 50 сотиків. Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

НАШІ ВЛАДИКИ У СВ. ОТЦЯ ПІЯ XI.

„Нова Зоря“ в дописі з Риму доносить: Дня 29. X. наші єпископи по останнім засіданню конференції удалися з Їх Еміненцією кардиналом Сінчером на авдієнцію до Св. Вітця. Їх Ексцеленція Митрополит подякував в імени всіх єпископів св. Вітцеви за будову нового осідку для укр. питомців та коротко зреферував зміст і перебіг конференції. На те св. Отець відповів кількома словами, в котрих підніс вагу та значіння єпископської конференції. Опісля відбулася спільна фотографія наших Владик враз із св. Вітцем і кардиналом Сінчером. По благословенню папа Пій XI роздав усім єпископам медалі ювилею свойого 50-літнього священства.

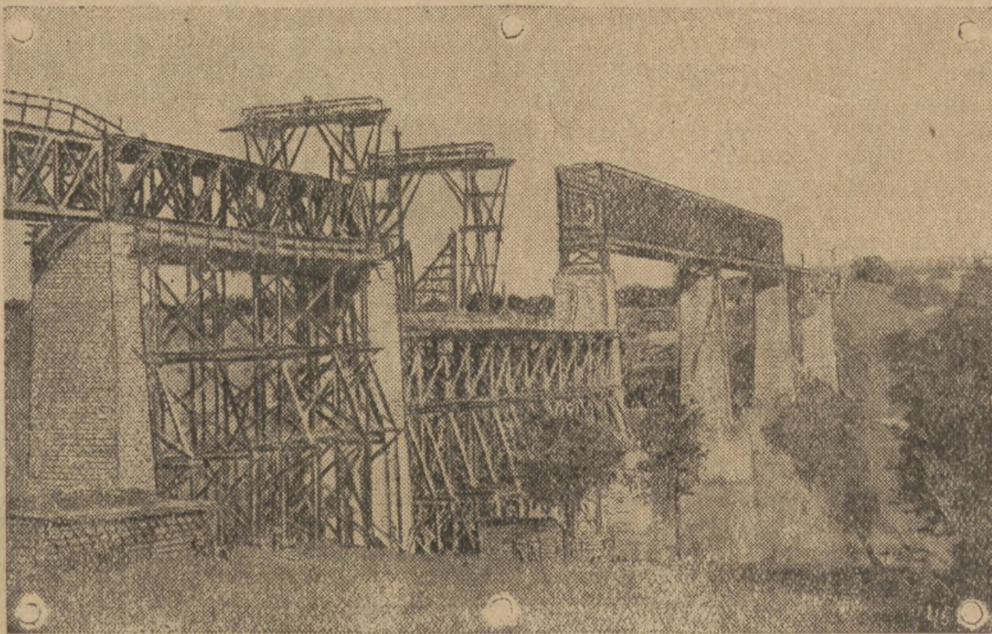
СОЙМ І СЕНАТ ВІДЛОЖЕНІ НА 30 ДНІВ

Дня 5. листопада в год. 11. передпол. премієр доручив особисто маршалкові сенату зарядження президента держави з дня 5. листопада в справі відложення звичайної сесії сойму та сенату на 30 днів. В зарядженні цьому сказано:

На основі уст. 25 конституції відкладаю з днем 5. листопада 1929 р. звичайну сесію сойму на 30 днів. Підписано Ігн. Мосціцкий, президент Річипосполитої. Каз. Свістальский през. ради міністрів.

Таке саме зарядження підписано в справі відложення сенату.

Міст на Дністрі в Заліщиках

Ще за Австрії був побудований на Дністрі коло Заліщик великий залізний міст. В 1919 р. в травні знищено на цьому мості два прясла й він став нездатний до вжитку. Так стояв він аж до цього року, себто понад десять літ. Аж тепер зробила Польща угоду з Румунією що до цього мосту. Міст відбудовує Румунія своїм коштом. Вже 15. грудня ц. р. має бути міст готовий і має початися рух поїздів між Польщею і Румунією.

На образку бачимо праці при відбудові знищеного середнього прясла моста. З двох збурених залізних прясел одно було довге на 60, а друге на 30 метрів. Цілий міст довгий на 380 метрів, а збудований на трицятьметровій висоті понад поверхнею води.

—o—

„Чорні дні“ на нюйоркській біржі

Америка — банкир світа. — Надмір золотого гроша. — Що спричинило „крах?“ — Міліярдові втрати.

Америка, одинока з великого числа воюючих держав, що на війні світовій заробила величезні гроші. За доставу харчів і воєнних матеріялів казала вона платити собі золотом. Крім того позичала вона також ріжним державам гроші на добрий процент. Дійшло до того, що Старий Світ, колись богата Европа, зовсім збідніла, а

всі багацтва опинилися в Новім Світі.

Америка стала нині головним банкиром світа. Вона скупчила в себе половину всього запасу золота в світі. Перед війною було в Америці пів міліярда долярів у золоті. По війні сей

запас збільшився шестикратно.

Але ці величезні багацтва стають в останних часах нещастям сього краю. Америка, як кажуть, починає душитися в золоті й мимо своєї надзвичайно розвиненої промисловости не має вже місця для примінення своїх грошевих засобів. Тимчасом у збіднілій Европі

величезний брак гроша.

Вміщування грошей в европейські підприємства є для Американців далеко корисніше, бо вони дають більші зиски. Тимчасом в Америці ці зиски є далеко менші. Коли наприклад акції европейських підприємств дають деколи аж 20 відсотків чистого зиску, то в Америці від акції платять найбільше 6 відсотків.

Тому, коли в другій половині жовтня появилися в часописах вістки, що амерканська промисловість стоїть перед застоєм, що продукція упадає, що вивіз зменшився, то Американці як стій

кинулися продавати акції

ріжних американських промислових підприємств. На біржі в Нюйорку наступив так званий „крах“, або „чорні дні“. Всі старалися позбутися акцій і на біржі появилися продавці, що бажали відразу збути сотки тисяч ріжних акцій.

Ціни акцій незвичайно впали,

в деяких випадках навіть о цілу третину вартости. Протягом кільканацяти днів вартість усіх американських промислових акцій упала о 50 міліярдів долярів. Тільки в однім дні 29 жовтня продано на біржі в Нюйорку 16 і пів міліона ріжних акцій.

Найбільші втрати

потерпіли посідачі акцій серед біднішого населення. Втрати, які понесло населення через отой „крах“ нюйоркської біржі, обчислюють на трийцять міліярдів долярів.

Чому не було засідання Сойму 31. Х.

Сойм і уряд. — Офіцири в будинку сойму. — Розмова двох маршалків. — Відкликання засідання сойму.

Отвертий спір і тиха, але завзята боротьба між польським соймом у Варшаві і маршалком Пілсудським триває вже від ряду літ, головно ж від часу травневого перевороту в 1926 році.

З приводу останнього отворення нарад сойму, що мали початися 31 жовтня ц. р., прийшло знова до гострого спору між маршалком сойму Дашинським і марш. Пілсудським. Справа ця мала слідуючий перебіг.

Засідання сойму мало відбутися о год. 4 пополудні. Тимчасом десять мінут перед означеним речинцем увійшло до будинку сойму около 100 польських старшин, узброєних в револьвери і шаблі, й поставали в два ряди в передсінках. По якімсь часі заїхав самоїздом маршалок Пілсудський і ввійшов також до сойму, до кімнати міністрів. Зібрані старшини віддали Пілсудському військову почесть.

Надійшла четверта година й разом з сим речинець отворення засідання сойму. Але маршалок Дашинський нарад не розпочав, а вислав соймових урядників до зібраних в передсінках старшин з зазивом, щоб вони опустили будинок сойму. Але помимо кількакратного візвання старшини не хотіли уступитися.

Час минав, а сойм не починав нарад. Маршалок сойму Дашинський порозумівся з провідниками посольських клюбів і вирішив, що як довго старшини не уступляться з будинку сойму, так довго сойм не зачне своїх нарад.

Тимчасом марш. Пілсудський почав нетерпеливитися й вкінці ввійшов до канцелярії маршалка сойму.

„Чому не отвираєте засідання сойму? Як довго буду ще чекати?“— спитав Пілсудський.

„Засідання не отворю, бо в соймі є узброєні старшини. Під загрозою револьверів і шабель не маю наміру починати нарад сойму“ — відповів Дашинський.

„Чи се ваше останнє слово?“ — спитав вкінці Пілсудський.

„Так“ —відповів Дашинський і двічі ще повторив: „Під револьверами й шаблями не отворю засідання сойму“.

Старшини все ще не опускали будинку сойму. На пораду президента держави маршалок Дашинський відложив засідання сойму на пізніще.

—о—

Вислід виборів у Чехословаччині

Українське Закарпаття. — Ріжні партії. — Що пише ужгородська „Свобода“?

Політичні події в Чехословаччині цікавлять нас, бо в цій державі на т. зв. Закарпаттю, живе поверх пів міліона наших земляків. Ся частина української землі терпіла довгі літа гнет під мадярським ярмом. По світовій війні Закарпаття добровільно ввійшло до чеської держави під цею умовою, що край одержить повну автономію. Чехи вправді обіцяли, але обіцянки доси не додержали.

При останних виборах до чехослов. парляменту, що відбувалися з кінцем жовтня, потерпіли велику невдачу комуністи. В попереднім соймі мали вони аж трох послів з Закарпаття, тепер, будуть мати тільки одного. Аграрна партія буде мати 2 або 3 послів, народнідемократи (т. зв. партія Куртяка) 1 або 2, соціялдемократи, Мадяре й Жиди по одному послові. Невдачу потерпіла українська „християнсько-народня партія Підкарпатської Руси“, бо тим разом не перевела до парляменту ніодного посла. Орган сеї партії „Свобода“, що виходить в Ужгороді, пише так про вислід виборів на Закарпаттю:

„Вибори минули. І нам треба зложити біланс. Іменно: Чого можемо очікувати від наших послів зглядом нашої Церкви?“

Подавши вислід виборів пише далі:

„На Підкарпатській Руси є около 240.000 голосів. З того 180.000 християн. А вони голосували так, що з вибраних послів ані один не буде за християнську ідею працювати...

„...Смішно але правда, що нашого посла (бувшого посла до парляменту о. А. Волошина) ще найбільше буде піддержувати, принаймеше в національних справах, соціялдемократичний посол. Так виглядає наш біланс. Значить 180.000 виборців вибрало на своїх провідників таких послів, котрі ані в національних, ані в церковних справах не будуть служити їх інтересам, бо будуть під чужим диктатом. Се є смутним знаком нашої політичної недозрілости.“

Вислід виборів у Чехословаччині є отже некорисний для української Церкви й народа. Але ця невдача не повинна зражувати наших діячів у Чехословаччині а навпаки вони повинні енергічно взятися до усвідомлення нашого ще дуже темного народу на Закарпаттю.

—о—

ЧИТАЙТЕ і ПОШИРЮЙТЕ „П Р А В Д У“

ВІДНОВА „ВІДРОДЖЕННЯ“

II. З діяльности Українського Протиалькогольного Товариства по війні. — Новий статут.

Наше громадянство, заняте важкою боротьбою за істнування та відбудовою зруйнованого війною господарського й освітнього життя, довго не звертало уваги на протиалькогольне питання. Наслідком було, що між народом, навіть поміж молодіжю і жіноцтвом збільшилося уживання алькоголю. На алькогольні напої видає наш нарід, річно грубі міліони, не числячи витрат на лічення хоріб, спричинених надмірним уживанням алькоголю, та страт через нездібність до праці після перепою.

Такі обставини примусили прихильників повздержности відновити діяльність забутого Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження“, щоби згуртувати всіх свідомих людей до боротьби із поганим звичаєм пиття алькогольних напоїв. Першим ділом наново оживленого Товариства „Відродження“ було пристосуватись до нових обставин. Тому переведено основну зміну статута. Новий статут поширює діяльність „Відродження“ на область цілої польської держави. Він дає широку самостійність філіям і кружкам, які на своїх місцях можуть сповнювати всі завдання Товариства. З огляду на це, що закони польської держави дають спромогу громадянам через голосування усунути з даної місцевости коршму, переведення таких протикоршемних голосувань (плебісцитів) поставлено одним із найважнійших завдань Товариства. Новий статут дає тим способом спромогу цілій нашій суспільности допомогти йому в сповненню його важних завдань. В тій цили установлено також новий рід членів т. зв. „членів-прихильників“. Кожна людина і кожна установа, яка спочуває змаганням Товариства „Відродження“ і бажає йому допомогти, може, хоч не є дійсним членом „Відродження“, стати членом-прихильником тогож Товариства, складаючи одноразово даток 10 ам. долярів від особи, а 20 ам. дол. від товариств, установ (осіб правних).

Новий статут „Відродження“ зачеркує отже ширші рямки протиалькогольної діяльности. Та найважнійшою справою, до якої Товариство мусить негайно приступити, є: освідомлення широких народніх мас про шкідливість алькогольних напоїв, при помочи курсів, викладів і відчитів, видавання протиалькогольного часопису і відповідних книжочок, а вкінци старання про переведення в життя всіх протиалькогольних законів, а перш за все протиалькогольних голосувань.

Для виконання всіх тих важних завдань Товариство потребує грошей, котрі сподіється одержати через громадне вступлення наших людей в дійсні й спомагаючі члени „Відродження“. Адреса Т-ва для листів є: Львів, Ринок ч. 10 (Просвіта). Гроші слати до Центробанку на число 8817.

— —

НОВИЙ УРЯД У ФРАНЦІЇ

Криза правительства у Франції тревала цілих два тижні. Ані Далядіє ані Клєментель не змогли створити уряду, котрий мав піддержку парляменту. Щойно посол Тардіє сформував дня 3 жовтня уряд, що складається з представників соціяльної і радикальної лівиці та републиканів ріжної масти. Уряд Тардіє буде мати більшість, бо 315 голосів на всіх 600 в парляменті. Міністром справ заграничних остає далі Аристид Бріян.

ВІЛЬГЕЛЬМ II БУДЕ МОГТИ ВЕРНУТИ

В Німеччині радять над новим законом про охорону републики. В новім законі пропущено параграф, котрим б. цісареви Вільгельмови II. заборонялося вертати до Німеччини. На тій основі б. цісар мігби вернути як приватна особа до свого краю. Доси він проживає в Голяндії.

БУВША ЦІСАРЕВА ЗИТА

Бувші австрійські цісарі Габсбурги мали в Австрії багато своїх приватних дібр, які одначе по розвалі Австрії підлягли конфіскаті наслідних національних держав. Найбільше маєтків забрала від Габсбургів Чехословаччина. Бувша цісарева Зита, вдова по цісарі Карлі, що живе на засланню зі своїми дітьми, зажадала від Ліги Народів відшкодовання за забрані їй маєтки, котрих вартість в Чехословаччині виносить 50 міліярдів чеських корон. Деякі великі держави піддержують домагання цісаревої Зити, бо вона в біді й не має засобів, щоб виховати восьмеро дітей.

САМОЗВАНЕЦЬ-ЦАРЕВИЧ НА ПОМОРІ

Перед кількома днями прибув до міського виділу суспільної опіки в Хойніцах на Поморі якийсь молодий хлопець дуже худий та слабосилий. Він заявив там: „Я називаюся Олексій Миколаєвич. Я син останнього царя Росії“. Дальше просив більшої позички на дальшу подорож до Данцігу. Він їде, щоб узяти три міліярди долярів, що їх йому призвав Союз Народів. Урядники переглянули документи „царевича“. Виявилося, що він походить з Варшави й є умово недужий. Відіслали його до заведення для божевільних.

ОБОВЯЗОК ПРАЦІ В БОЛГАРІЇ

Замість обовязку військової служби істнує в Болгарії обовязок цивільної примусової служби для держави: кожний мущина, що скінчив 20 літ, а не є одиноким кормителем родини, є обовязаний до 8-місячної служби як державний робітник. Від цеї служби можна викупитися або можна розложити її на кілька літ по пару тижнів. Таких примусових робітників уживається при залісюванню державних лісів, при будові доріг, мостів, залізниць, каналів і взагалі при ріжних роботах, які веде держава. Денна праця триває 8 годин.

Промова св. Отця до питомців

укр. Колегії в Римі

(На основі спеціяльної кореспонденції „Н. Зорі“)

Питомці укр. папськпї Колегії зі своїм Ректором о. Діонизієм Головецьким ЧСВВ.

Св. Отець приняв цілу укр. Колєгію разом зі всіма нашими Епископами на авдієнції. Впр. о. Діонизій Головецький, ректор Колєгії, представив кожного питомця св. Вітцеві. Тоді Папа Пій XI. сказав отсі щирі слова до зібраних: „Ми дуже тішимося, що можемо Вас видіти благословити в домі спільного для всіх Батька і то в таких радісних обставинах: в приявї Ваших Пастирів, які щойно закінчили конференцію та положили угольний камінь під нову Колєгію св. Йосафата. В тих днях, дорогі мої діти, ми багато говорили про нову українську Колєгію та про Вас. Ви, найдорожші мої діти, Наша надія і надія Ваших Епископів. Ви перші в тій новій українській Колєгії... Колєгії не творять мури, хочби не знати які величаві, але Ви і ті, що по Вас прийдуть становлять вартість колєгії. А ті, що по Вас прийдуть, дорогі мої діти, домагатимуться від Вас приміру, як вони мають поступати... Тому старайтеся не лиш відзначатися в науці, але ще більше в чесноті. Поширюйте Ваше знання, але ще старанніще плекайте, оброблюйте Ваше серце, Вашу волю. Будьте широкого серця, відважні... А тепер благословлю Вас, дорогі мої діти, Ваші студії, Ваших родичів і те все, що маєте на серці“.

По благословенню св. Отець передав у руки Впр. о. Діон. Головецького ЧСВВ, ректора Колєгії, медалики з пятьдесятьлітнього ювилею свойого священства зі словами: „Прийміть їх. Кожний може і повинен бути переконаний, що ту памятку приняв з руки спільного для всіх Батька“.

— —

СЕЛЯНСЬКІ БУНТИ НА РАД. БІЛОРУСИ

До Вильна наспіли вісти з радянської Білоруси, що там серед білоруського селянства почалися сильні неспокої. В кількох округах прийшло вже до крівавих сутичок. Між ін. вбили селяне в жорстокий спосіб представника „Сільради“ в окрузі Самохваловичі за це, що хотів стягати з них силою податок збіжем. В околиці Іванця кільканацятьох селян напало на місцевого селькора (сільського дописувача) часопису „Известия“ „Звезда“ і ін. радянських часописів і вбили його. При вбитому найшли селяне богато більшовицьких летючок і спалили їх.

ПОВСТАННЯ В ТУРКЕСТАНІ

В закаспійськім краю, як пишуть московські часописи, вибухло велике повстання Туркменів проти радянської влади. Сильні відділи повстанців машерують на міста Хіву й Красноводск. Команда більшовицької армії в Туркестані зажадала військової допомоги з Кавказу, бо власні сили не вистарчають на здавлення повстанчих військ.

ОДНОСТАЙНА ПРИСЯГА В ПОЛЬЩІ ДЛЯ ВСІХ ВІР

Доси кожна віра мала в судах свою окремішнюю присягу, іншу присягу мали католики, іншу протестанти, а інщу жиди, коли зізнавали як свідки. Тепер буде одна присяга для всіх вір. Вона буде коротка: „Присягаю Господу Богу Всемогучому і Всевідучому, що буду говорити правду, нічого не скриваючи з цього, що мені відоме. Так мені Господи Боже поможи“.

За невиправдану відмову зложення присяги грозить кара до 500 зол. або арешту до пять тижнів, а коли вдруге відмовиться подвійні кари, при чому допустиме є арештування з місця на судовій салі.

Де найщасливіші люде?

Один німецький часопис завдав своїм читачам питання: „Де жиють найщасливіші люде?“ Між відповідями найцікавіша німецького письменника Кох-Babpи. Він пише, що найщасливіші люде не жиють ні в ситій Америці, ані в гордій Англії. Щастя не в самому багатстві й не в тому, щоб як найменше працювати, а як найбільше вживати життєвих приємностей. Всі мусять працювати все й всюди, що правда з цею ріжницею: більшість людей працює, щоби жити, багато менше жиє, щоб працювати.

„Здається мені — пише він — дальше, що найщасливішою є ця країна, де держава накладає громадянинові найменше докучні приписи, де вільно робити все, на скільки очевидно їх учинки не шкодять інтересам других людей. Що до цього, то я признавби першенство Норвегії.

В Норвегії поліційний агент хотів справити собі дубельтівку, щоб полювати на слукви (дика птиця). Та йому відмовили тому, бо він поліційний урядник, а норвежська поліція сповнює свої обовязки без оружя. Злодій чи обманець так чи сяк дістанеться у вязницю. Коли добровільно не піде до вязниці, мусить покинути Норвегію. Ніде вірність і довіря не цінять так високо, як у селянській Норвеґії. В Норвегії можна всюди лишити свої клунки, можеш кожньому з повним довірям позичити грошей, можеш двері в ночі лишити отворені, можеш зівсім повірити, коли Норвежець подасть тобі ціну якогось товару. Є і в Норвегії ріжні партії, ріжні погляди — та боротьба ведеться там культурно, спокійно.

Такі відносини в цій щасливій країні — кінчить письменник Кох-Вавра. — Колиб я не був Німцем, хотівби бути Норвежцем“.

Читаєш таке й думаєш: „І наш нарід хліборобський, як норвежці, чомуж у нас не так?“ Скажете: „Норвежці мають свою державу!“ Певно, що так, саме тому, що малий норвежський нарід такий, саме тому має він свою державу. А ми сварами, самолюбством, легкодушністю завалили свою державу в давній давнині й доси не змінилися — остали такі, які були.

ЗА НЕВИКОНУВАННЯ НАКАЗІВ

Із Риги повідомляють, що найвищі власти комуністичного III. Інтернаціоналу ухвалили розвязати комуністичну партію в Швеції. Недавно розвязано комуністичну партію в Америці, а також в Австрії і Фінляндії. Причиною розвязання комуністичної партії в Швеції було те, що ся партія не виконувала наказів большевицького Інтернаціоналу й московських диктаторів.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ НА РАДЯНЩИНІ

Радянська влада сконфіскувала в Минську 400 приватних домів і віддала їх у посідання міської управи. Власники цих домів остали тепер без засобів до життя. Відібрали їм доми тому, бо вони „непрацюючі“. Заразом прогнали з домів усих мешканців, які не могли доказати, що вони пролєтарі з походження. Вільні мешкання дістануть робітники, що належать до комуністичної партії, себто „більшовицька шляхта“.

БОРОТЬБА З ВІРОЮ НА РАДЯНЩИНІ

Часописи подають щодня про нові переслідування християн на Радянщині. Годі всі їх подавати. Та ось кілька нових.

Організація безбожників на Сибірі має перевести протягом сімох зимових місяців велику протирелігійну пропаганду по всему Сибірі. Поміж поодинокими округами буде влаштоване співубігання щодо найкращої організації й найвидатніших вислідів цеї протирелігійної роботи. Крім цього таку саму роботу мають зробити з нагоди Різдза Христового по всій Радянщині. Крім комсомолу й безбожників у протирелігійній акції бере участь також організація молодих піонірів, себто шкільної молоді середніх шкіл.

В ОДНОМУ ТИЖНІ 42 СМЕРТНІ ПРИСУДИ!

Де це? Очевидно на Радянщині. До берлінських часописів доносять із Москви, що протягом останніх днів на внесення ДПУ (чрезвичайки) засуджено на смерть 42 людей і всі присуди зараз виконано.

— o —

К. К.

Св Павло.

(Докінчення).

Як рознеслася чутка поміж християнами Риму про увязнення Павла, вся громада сильно стрівожилася. Впливові на цісарському дворі люде, прихильні християнам з нараженням власного життя стали просити за Павлом. Та вдалося їм зробити лише тільки, що Павлову справу відкладали з дня на день.

Павла мало людей відвідувало в тюрмі, воно й не диво, бо було небезпечно.

Та всеж таки знаходилися такі, що не зважали на небезпеку й відвідували старця, дбали, щоб він не голодував. Найбільшеж таки дбав про Павла Онисифор, що в нього Павло жив перед увязненням в часі побуту в Ефезі. Він і його домашні часто навідувалися до до Павла в тюрму, коли тільки були в Римі.

Павлові приятелі, що мали вплив і дальше дбали тільки про це, щоб справу його відкладати до часу, коли припиняться, а бодай зменшаться переслідування християн.

Та знав Павло, що він уже не вийде з тюрми, хіба на це, щоб злучитися на віки з Господом. І одиноким його старанням було й із тюрми дбати про Церкву. Пильно допитувався він у цих, що відвідували його про всі громади, розкинені по великій римській державі.

Одного дня, а було це вже під зиму 66 р. навідався Онисифорів слуга до Павла з письмом від Онисифора та від Тимотея.

Зрадів Павло листом від Онисифора, та ще більше втішив його лист від любимця його, молодого Тимотея.

— Він буде достойним наслідником моїм, його серце й ум найвірніше принимали мої науки, він і передаватиме їх вірно пастві.

І випитувався про Тимотея в слуги.

— Добрий він і мудрий — говорив слуга — тільки ще за молодий. Коби був старший, мавби більший вплив і повагу.

На це Павло:

— І молодий може виробити собі повагу, коли вміє задержати її. А він це знає...

І сів Павло писати послання Тимотеєві.

Писав дріжучою, старечою рукою, а душа його сумом наповнялася. Чув він, що це вже пращальний його лист до Тимотея. Бо щиро, сердечно полюбив він цього юнака, не тільки тому, що він був добрий і падкий до науки, а й тому, що його родина здавна була прихильна до Павла. А вже найбільш добра зазнав він від Тимотеєвої бабуні Лоїди і матери його Евникії.

І тепер згадує він їх тепло. Задушевним бажанням Павла здавна було, щоб Тимотей став могутнім і певним проповідником в Христовій Церкві. Тому й тепер в цьому немов пращальному листі давав йому поучення на дорогу життя.

Ах, як радби він ще його побачити, поговорити з ним. І написав йому: „Старайся скоро прийти до мене...“

На дворі падав дощ, до тюрми продіставався холод, що проймав старця наскрізь.

— Ах, як придавсяб мені тепер плащ, шо його лишив я в Троаді, в Карпа — подумав Павло. - Його ніхто мені не принесе, тільки Тимотей. Там є й мої книжки. Тепер вони мені дуже придалисяб у моїй самоті — думав дальше.

І написав:

„Плащ, що його лишив я в Троаді в Карпа, коли йтимеш, принеси й книжки, головно пергаміни“.

Тепер уже знав Павло за чиєю причиною він удруге попався в тюрму; знав, що туди завела його завидть і ревнощі кітляря Олександра. Не лихий апостол за це на кітляря, що він подав донос на нього, бо така видно Божа воля — та всежтаки перед Тимотеєм мусить пожалуватися тай треба його остерегти перед цею людиною.

Тож написав:

ВОВКИ ПІД МОСКВОЮ

Московські часописи пишуть, що в місцевостях довкруги Москви появилися численні тічні вовків. Дотепер прийшли звідомлення про 36 нападів вовків на ріжні села. Большевицька влада вислала на облави на вовків кілька відділів узброєних робітників. Населенню, головнож довколичним селянам, большевики бояться видати зброю.

Аж надто добре розуміють вони, що для селян вони осоружнійші від вовків і що зброя звернуласяб в першу чергу проти них.

ХЛОПЧИНА ВБИВ ЛЬВИЦЮ

Англійські часописи приносять вістку з Йоганнесбургу в Південній Африці, що 12-літний хлопчина, котрий пас худобу біля місцевости Льоренцо Маркес убив стрілою з лука львицю. Коли львиця раптово кинулася на стадо, хлопчина стрілив перший раз з лука й поцілив страшного хижака під черево. Відтак підбіг блище і в моменті, коли львиця хотіла пірвати одну штуку зі стада, влучним стрілом в око вбив львицю.

СІМ ЖЕРТВ СКАЖЕНОГО ВОВКА

В Бесарабії в селах Панарешті та Забрешті коло Оркчі появився скажений вовк, що покусав 12 людей. Усіх покусаних перевезли в Кишенів і защепили проти скаженини. Однак семеро з цих людей вскорі померло, а між ними Санду, який з нараженням власного життя вбив скаженого вовка.

„Олександер кітляр наробив мені богато лиха. Нехай віддасть йому Господь по ділам його, його й ти вистерігайся, бо дуже він противиться нашим словам".

Не довго дожидався Павло. В місяць пізніше держав в обіймах Тимотея, що приніс йому й плащ, щоб мав чим загріти старі кости, а вже найбільше радів Павло книгами:

— Це приятелі найвірніші, що ніколи не заводять.

А буря над головами християн не вгавала, скаженіла дальше...

Неминула й старця Павла.

Одного дня літом покликали Павла на суд, а коли він там сміло й отверто голосив Христову науку — видали присуд: — На смерть. Тому, що Павло римський горожанин, згине не на хресті, тільки від меча.

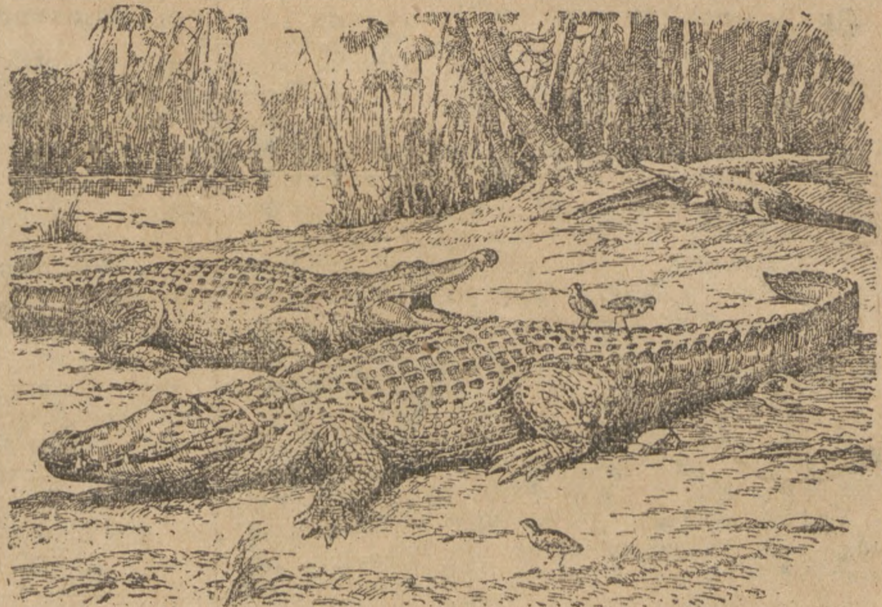
І ранним ранком 39. червня 67 р. повели Неронові вояки шляхом, що вів в Остію, Павла в кайданах пів години ходу від Риму й там покотилася до долу стареча голова апостола від удару меча.

Цього самого дня розпяли й першого верховного голову Церкви Петра на хресті коміть головою.

А в рік сливе пізніше вбив себе їх мучитель Нерон.

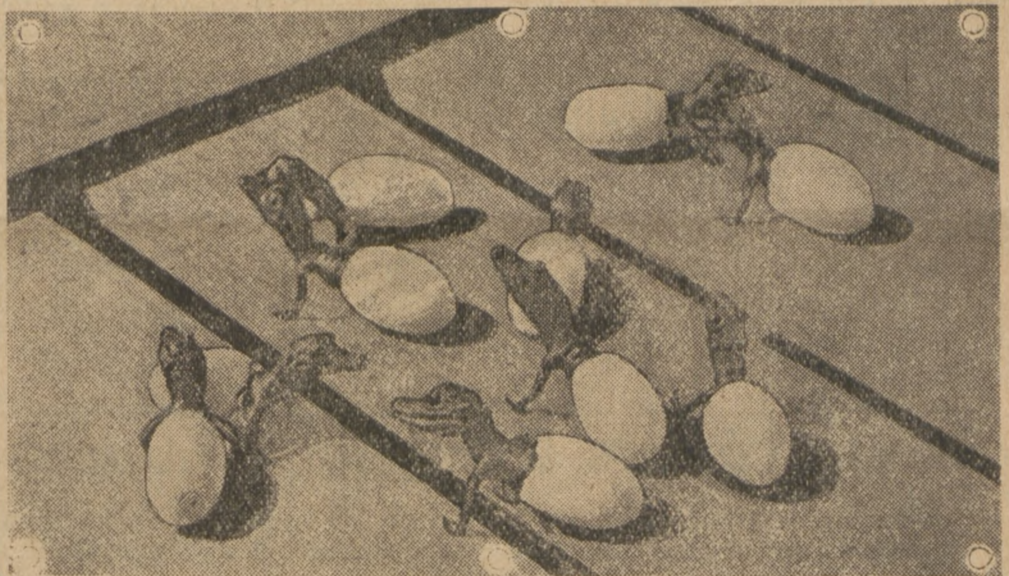
—о—

80 людей жертвою крокодиля

Голяндські часописи пишуть, що полудневo-східні околиці острова Борнео навіщені язвою крокодилів.

Дійшло до цього, що населення боїться по заході сонця виходити з хат, а крокодилі безкарно снуються серед людських осель і пожирають людей. В оселі Бенуа Ансер згинуло в пащах крокодилів около 80 людей. Перелякане населення організується до боротьби з цими дикими звірами, котрі щораз то більше множаться.

На образку бачимо, як молоденькі крокодилята виколюються з яєць.

„Страшний змій" і скарби золота

Глупота мешканців Браки не знала меж.

В Браці, в маленькім місточку в Болгарії, відбувся недавно судовий процес проти кількох ошуканців, яких жертвою впало кількадесять осіб переважно з народу, але також і з кругів інтелігенції. Процес якраз тим цікавий, що він в яркім світлі представляє бездонну подекуди людську глупоту й легковірність.

Справа мала менш більш такий перебіг. Двох спритних обманців зі столичного міста Софії розпустили вістки, що в околиці Браки, в якійсь гірській печері є леговище страшного змія, який береже великі скарби золота.

Дурних, як кажуть, не треба шукати з ліхтарнею. В короткім часі зібралося більше товариство людей, котрі пішли за намовами обманців, і рішили зорганізувати збройний похід проти змія. На руки одного з обманців почали сі люде складати гроші на цілі підприємства, що мало занятися убиттям змія й добуттям золота з печери. Між членами сього підприємства мали бути навіть і деякі місцеві інтелігенти.

Коли люде спостереглися на обмані, було вже запізно, бо обманець, що був касієром в тім штудернім підприємстві, вспів утекти з касою.

„Казарми смерти" в Німеччині

Архів воєнних страт у Німеччині. 15 міліонів назвищ. Практичне і моральне значіння.

В німецькім місті Шпандав викінчили в 1915 році будову великих військових казармів. Але на подвірю тих казармів ніколи не заграла військова сурма на збірку вояків, ані не залунали голоси команди. Їх викінчено тоді, коли Німеччина кинула весь свій матеріял на фронти, а новобранців могла вигідно помістити у старих казармах. З нових казармів у Шпандаві створено

величезний архів поляглих вояків.

Німецькі війська боролися на ріжних фронтах: на землях російських, українських, польських і румунських, у Франції і Бельгії, в Сербії й Румунії, в Сальоніках і в М. Азії, боролися не тільки на суші але й на морях, гинули при берегах Полудн. Америки, на океанах: Атлянтійськім, Тихім та Індійськім, в кольоніях африканських та азійських. Цілий світ покрився кладовищами німецьких жовнірів.

Нові казарми у Шпандаві стали немов великою централею над усіми німецькими кладовищами світа. Зібрані тут архіви всіх воєнних страт, котрі потерпіли 20 корпусів німецької армії. Кождий корпус має тут осібне приміщення. Тисячі, міліони актів зібрано тут і впорядковано. З тих актів пороблено відповідні виписки й створено величезну картотеку, в котрій є 15 міліонів карточок з назвищами. Окремі архіви має фльота.

Дві величезні 3-поверхові камяниці

виповнені від пивниць аж до горища поличками, на котрих поміщені списи воєнних німецьких страт. Головну частину актів творять оригінальні „листи страт" (Verlustlisten), котрими підчас війни оповіщувано списи поляглих. Матеріял цей доповнено відтак звідомленнями, присиланими з таборів в.-полонених у державах по другім боці фронту. Дуже точні звідомлення присилала Японія. В японських звідомленнях записана кожда недуга полоненого, навіть дисциплінарні кари. Ті архіви в „казармах смерти" мають

велике практичне значіння.

Завдяки їм неоден інвалід одержав допомогу, бо в актах є записки шпиталів і воєнних лазаретів. Кожда рана німецького жовніра там записана. Неодна вдова могла одержати завдяки тим запискам у свій час свідоцтво смерти пок. мужа. Є там також великий склад предметів, знайдених при вбитих. Цілі стоси годинників, перстенів, обручок, портретів і мошонок. Є навіть золотий годинник присланий з далекої Нової Зеляндії, знайдений при німецькім жовнірі, котрий погиб в обороні німецьких кольоній. Все те зібране старанно, совісно і зберігане бережно. Велике також моральне значіння того архіву

для вшанування (культу) могил поляглих.

Цей уряд займається реєстрацією й удержанням в порядку військових кладбищ не тільки в краю але й за границями держави. І треба признати, що це завдання виконує взірцево. Але праця ще не скінчена. Донині є ще 200 тисяч поляглих, котрих могили віднайдено, але самих поляглих ще не розпізнано. Велика централя, немов „міністерство смерти" працює далі, даючи тим як найкраще свідоцтво високого культурного й морального рівня великого німецького народу.

—o—

ПРЕСА ПРО НОВУ УКРАЇНСЬКУ ГР.-КАТ. КОЛЕГІЮ В РИМІ

Часописи доносять: В Римі на горбку Джаніколо, має станути велика українська колєгія на 80 питомців та мешкання для принятих там Українців, з церквою, все уряджене після найновіших вимог, фундоване св. Отцем Пієм XI. коштом около 10 міліонів лір. Посвячення угольного каменя довершив Станиславівський Владика Преосв. Григорій Хомишин. Перемиський Владика Йосафат Коциловський виголосив проповідь та уділив благословення. На торжестві посвячення угольного каменя було богато церковних і світських високих достойників.

— —

Землетрус в Ромунії й Болгарії

1-го листопада 2 мін. перед год 9. рано почався в Ромунії землетрус, рівночасно чути було сильний підземний гук. Землетрус тревав 9 мінут. Його осередок був десь в 180 км. від столиці Ромунії Букарешту. Стіни деяких будинків у Букарешті зарисувалися, стінні годинники поставали. В школах і в урядах счинився переполох. Стривожене населення вибігло на вулиці, при чому уличний рух спинився на кілька хвиль. Шкоди в Букарешті невеликі. Згинула одна жінка, що була під присінком кат. катедри й на її голову впав згори кусок ґзимсу. Землетрус відчули також в деяких околицях на провінції. Шкід і там не було великих, та багато людей зімліло зі страху.

Землетрус відчули також у Болгарії. Одначе нема вісток про якісь шкоди або жертви в людях.

—o—

Знову манять селян у червоний „рай"

Часописи принесли вістку, що на польсько-радянській границі появилися большевицькі аґенти, котрі намовляють селян до еміграції на Радянщину. Селянам обіцюють ті агенти „забездурно" землю з будинками, вишневими садками та иншими грушками на вербі. При гадуємо, що перед кількома роками велася така сама агітація, котра дорого коштувала неодного нашого легковірного селянина. Приміром один малоземельний наш селянин В. з Ярославського повіту повірив агітаторам і пішов за Збруч шукати долі. Тяжко відпокутував цю легковірність. Хоч молодий і знає кравецтво, то ні землі ні праці в червонім „раю" не знайшов. Виснажений до краю, перейшов назад Збруч. Польська поліція „шупасом" відставила його до його рідного села. Імени того селянина, ані села, звідки він, не подаємо, бо знаємо, як йому соромно тепер за колишню легковірність та нерозважність.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ПОЛЬСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ

Дня 5. листопада у Варшаві в кількох місцях прийшло до демонстрацій ППС. Кількох демонстрантів арештували. — Робітничі демонстрації були в Лодзі та Перемишлі, де поліція обсадила „Людовий Дім".

У Львові зібралося доволі поважне число демонстрантів у Ринку, біля ч. 8. Тут підчас промови зявилася піша та кінна поліція й розігнала демонстрантів. На Марійській площі арештувала поліція кількох людей. Сконфісковано відозви.

ПОЖЕЖІ В ГАЛИЧИНІ

В Потурицях, пов. Сокаль, невідомі особи підпалили стирти в добрах Дідушицьких вартости 12.000 золотих. — В Комаровій Волиці згоріло кілька стирт збіжа власности Маріяна Мушинського. В Чернихові, пов. Рудки, згоріла стайня і стодола Михайла Качановського, вартости 24.000 золотих. — В Романові хтось підпалив стирти гр. Потоцького. Згоріло 200 сотнарів сіна. — На фільварку в Острові, коло Бібрки згоріла стодола зі збіжем вартости 42.000 зол. Дня 3.XI. ц. р. у Володаві згоріла палата гр. Замойського. Палата ця була щойно недавно реставрована. Дах палати був покритий гонтами, що дуже утруднювало гашення пожежі, яка тревала майже цілий день. Підчас гашення пожежі було двох вояків ранених.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС

ЗГОРІЛИ ПРИ МОЛОЧЕННЮ

В селі Працюни на Виленщині 60-літний господар Пасєюн молотив з дочкою збіже в стодолі. Коли стемніло, засвітили нафтову лямпку і незабезпечену нічим поставили на тоці. Коли нараз осунулося згори збіже і придавило їх та лямпу. Рівночасно від лямпи повстав огонь і збіже згоріло так скоро, що Пасєюн з дочкою згинули на місци. По згашенню вогню витягнули їх тіла вже цілком звуглені.

НЕЩАСЛИВА ЇЗДА

Ганна Ілюк, вдовиця по Миколі, з Семаковець (Коломийщина) їхала з дочкою Васютою на возі наладованім конюшиною з поля до дому. Віз вивернувся й Ілючка впала так нещасливо, що згинула на місці.

ДВІ ЗАЛІЗНИЧІ КАТАСТРОФИ

В Еспанії барцельонський поспішний поїзд зударився невподалік стації Кататаюд з товаровим поїздом. Одна особа вбита, 13 ранених.

В Ромунії поспішний поїзд Галац-Букарешт невподалік стації Бразі наїхав на відділ залізничих робітників, що працювали біля направи шляху. Шість робітників убитих. 1 важко ранений.

СМЕРТЬ ПОЛЬСЬКИХ ЛЕТУНІВ

Польський літак, що 1. падолиста вилетів з Парижа, впав у гористій околиці біля Гільгайму з причини густої мряки. Сотник Ришард Воронецький і поручник Іван Барановський згинули.

ХТО ПЛАТИТЬ КОШТИ ВЯЗНИЦІ?

Новий польський закон при поступованню в карних справах впроваджує засаду, що держава не має терпіти страти від того, що хтось нарушує закон. Отже вязні, засуджені на досмертну вязницю по новій процедурі платять самі свої кошти удержання у вязниці. Колиб тих коштів не можна було стягнути з майна вязня, тоді їх відрахується від його зарібку, у вязничних робітнях. Вязні засуджені на підставі старої процедури, будуть звільнені від тих коштів.

БРАКЛО ВЕКСЛЕВИХ БЛЯНКЕТІВ

Запас векслевих блянкетів, заготовлених Міністерством Скарбу в Варшаві, на цей рік вичерпався вже. Тому Міністерство зажадало на друк нових блянкетів додаткових кредитів на 1.100,000 зол.

КОНФІСКАТА „СВІТА ДИТИНИ“

Ювилейне число „Світа Дитини“, дитячого часопису, що в десятьліття вийшло прикрашене багатьма образками, зайняло городське старостно за два образки, які вже були давніше поміщені й не були тоді сконфісковані. Передплатники нехай не реклямують покищо цього (XI. ч. за листопад), а заждуть аж на рішення суду.

——

Політичний словар

аґрарій, член, хлібороб. партії, що боронить хліборобських справ, справ власників землі.

аґрарні закони, закони, що відносяться до хліборобства.

аґенція пресова, бюро, що збирає політичні та всякі инші вістки й розсилає їх.

аґент дипльоматичний, урядник, що заступає справи якоїсь держави в чужій державі (степень низший).

аґресія, напад, напасть, зачіпка.

аґресивність, агресивний, напасність, напасний, скорий, до напасти.

адгерент, прихильник, сторонник чи якоїсь передової людини, чи якоїсь партії, думки, справи.

ad hoc (читай „ад гок“), латинські слова знач: „до цього,“ що підходить до якоїсь справи, прим. сказав „ад гок“ промову, значить: сказав промову відповідну до хвилі, до нагоди.

адміністрація, управа держави, партії, товариства, видавництва, часопису (головно в маєткових, грошевих справах).

адміністраційна кара — кара, яку накладає адміністраційна військова чи поліційна влада — прим. за занечищення місця, за галабурди і т. п.

адмоніція, напімнення.

Для розваги.

Ребус Ч. 3

За добру розвязку цего ребуса признає Редакція 10 нагород по 3 золоті в книжках Видавництва Української Христ. Організації.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

10 XI. (28. X) Неділя 20. по Сош. св. м. Терентія і Неонили, Св. вчм. Параскевії Гл. 3 Євг. 9.

УСТАВ: Веч. вел. Блаж. муж. Гли возв. стхр. воскр 6. і Свят. 4. Сл. Свят. І н. догм 3. гл. Вход. Стиховні вскр. Сл. Свят. І н. Богор. стиховн. воскр. 4. гл. Отп. вел. Прочі Богослужения як нед. 15. по Сош. 23 вересня. (Гляди 41 ч. „Правди“).

11. (29) **Понеділок** Препмч. Анастазії і Преп. Аврамія. 12. (30) **Второк**. Св. муч. Зеновія і Зеновії. 13. (31) **Середа**. Св. Апост. Стахія і проч. Св. мч. Епімаха. 14. (1) **Четвер**. Св. Косми і Дамяна безсреб.*) 15 (2) **Пятниця**. Св. муч. Акиндина і проч. 16. (3) **Субота**. Св. муч. Акепсима і проч. Обновлення храма св Георгія.

*) **Св. Косма і Дамян** були рідні братя, родом з Азії. Мати їх Теодотія, дуже праведна жінка, виховувала їх старанно і в релігійнім дусі. Оба брати мали з малку велике замилування до науки, а посвятившися лікарській науці, стали славними лікарами. Уважали свій талан Божим даром і не хотіли мати з нього матеріяльної користи. Тому лічили всіх безплатно. За це названо їх безсребниками. Але дбали вони не тільки про тілесне здоровля пацієнтів. Вони вчили їх також правд Христової віри. Помагала їм у тій праці їх мати Препод. Теодотія. В той спосіб поклали вони великі заслуги для св. Церкви. Тіла їх похоронені в місті Фереман в Азії. (Память їх іменників св. чудотв. і безср. Косми і Дамяна), родом з Арабії, празнує наша Церква 1 ст. ст. липня).

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

10. 1838 р. помер Іван Котляревський, автор першого більшого твору писаного живою українською мовою. Книжка ця появилася вперше друком у 1798 р. п. т. „Енеїда“ на українську мову перелицьована. Твір „Енеїда“ написав латинський поет Верґіль. Котляревський перелицював цей твір так, що з поважного твору зробив смішний. Хоч, як і Верґіль описував він війни втікачів із Трої, то під Троян-

Нагороди за гній

Спосіб, що його повинні наслідувати й інші країни, придумав округ Бон над Райном у Німеччині. Там визначили нагороди на поправу гноївень у малих господарствах. А саме ці господарі дістануть нагороду, що господарять на менше як 30 моргах і поправлять свої гноївні по таким приписам: гноївня мусить лежати вигідно до стаєнь, та при цьому уможливлювати й вигідний вивіз. Спід гноївні мусить мати вид корита, мусить бути твердий і не пропускати води. Треба його обвести муром, щоб ні дощівка ні ніяка інша вода не продіставалася до гною. Треба гноївню також так уладити, щоб можна на неї виганяти худобу, яка втоптувалаб гній. Треба також зважати й на це, щоб гноївня була в тіни, щоб не дуже була виставлена на ділання соняшного проміння. До гноївні мусить припирати доволі велика яма на гноївку також така, щоб не пропускала води, до якої спливалаб гноївка зі стайні та гноївні й яку в потребі легко булоб випорожнити. Як нагороду дають половину коштів будови гноївні аж до висоти 80 марок (німецька марка 2 зл. 12 ґр.) Добре булоб, колиб і в нас подумали над такими нагородами, що далоб спонуку закладати правильні гноївні.

—о—

цями треба розуміти Українців. Твір Котляревського, хоч і смішний, то є в ньому й богато поважних патріотичних місць.

Згадує Котляревський і нашу Галичину, коли пише:

„Коли чував хто о Полкані,
То це була його сестра;
Найбільш блукали по Кубані,
А рід їх вийшов зза Дністра.„

Крім „Енеїди“ написав ще Котляревський українську оперету „Наталку Полтавку“ й комедію „Москаль Чарівник.“

Котляревський був Полтавець, там родився, жив і помер. Заслуга його велика цим, що він своєю „Енеїдою дав почин новій українській літературі. До нього писали здебільша мовою церковно-словянською.

14. 1918. Відкриття Української „Академії Наук“ за влади Гетьмана Павла Скоропадського. Це відкриття відбулося дуже величаво. (Академія наук це товариство, де ріжні учені, члени академії, працюють над ріжними високими науками).

15. 1863 народилася письменниця **Ольга Кобилянська.** Родилася на Буковині де й досі живе. Писала повісти й оповідання.

15. 1918. повстання директорії проти Гетьмана Павла Скоропадського. Директорія звалила Гетьман Скоропадського, та не довго вдержалася. Україну захопили московські більшовики тай доси держать її в ярмі. Така користь із цього повстання. Де незгода —там все користає третій.

Переполох на біржі в Лондоні

На образку бачимо, як на вулиці перед лондонською біржою збилися біржеві спекулянти та розправляють над „чорним днем“.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

10. XI.	схід сонця	6·32,	захід	15·48
11. XI.	„ „	6.34,	„	15·47
12. XI.	„ „	6·35,	„	15·45
13. XI.	„ „	6·37,	„	15·44
14. XI.	„ „	6·38,	„	15·42
15. XI.	„ „	6·40,	„	15·41
16. XI.	„ „	6·42,	„	15.39

Песічна довгота дня в сім тижні виносить 9 годин 7 мінут.

Народній календар каже на день св. Косми й Дамяна (14. XI.): Стинають з дуба галузки, коли дуб соку не має, буде гостра зима. Коли на Косми замерзає земля, буде тепла зима. На день св. Акиндина, (15. XI): Яка погода на Акиндина така Великодня днина.

БІРЖА

ГРОШІ. Доляр амер. 8·83, доляр. канад. 8·80.

ЗБІЖЕ. Пшениця двірська 36·25—37·25, пшениця селянська 32·75—33·75, жито галицьке 22·00—23·00, ячмінь на мливо 19·50—20·50, ячмінь пастівний 20·00—21·00, овес галицький 19·50—20.50, кукурудза ромунська 25·75—26·75, бараболя промислова 4·00—4·50, фасоля біла 90·00—105·00, фасоля колірова 50·00—70·00, краса 53·00—58·00, горох пів-Вікторія 45·00—50·00, горох пільний 32·00—35·00, бобик 29·25—30.25, вика 28·50—29·00, сіно солодке краєве прасоване 8·00—9·00, солома прасована 4·00—500. гречка 26·50.—

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Кооперативи Промислу Графічного“ у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.